

Folket vill samverka

Genom en ny opinionsundersökning har fastslagits att det svenska folkets överväldigande majoritet önskar samverka mellan skilda partier i regeringen. I det hela föredrar 70 procent av väljarna en sådan ordning framför det nuvarande systemet, medan blott 16 procent håller på att statsstyrelsen skall stanna hos ett enda parti. Av undersökningen framgår också med all säkerhet — ehuru frågorna på den punkten icke varit alldeles klart formulerade — att den regering som majoriteten vill ha är en samregering av alla demokratiska partier.

Det är ingen tillfällig och lättledd opinion som här kommer till uttryck. Gång efter annan under senaste tid har opinionsundersökningar i frågan

hållits, vid varje tillfälle har resultatet blivit i huvudsak det samma. Det är ett fast och bestämt krav som folket på denna centrala punkt framställer. Att inte böja sig för det kravet är att handla i strid mot folkstyrelsens principer, ty i sådana huvudfrågor bör folket självt få bestämma i en demokrati. Partipolitikerna får denna gång inte spärra folkviljan. Vi behöver deras ansträngningar och deras förhandlingsvilja för att folkmeningen skall förverkligas.

I Dagens Nyheter har de starka saksakalen för samregeringen som lösning av styrelseproblemet oavlättligt understrukits. Den form av parlamentarism där regeringsmakten som en vandringspokal går från det ena partiet till det andra och tillbaka igen — beroende på några procents skillnad i valresultatet eller några röster i riksdagen — passar inte för vår tid. Det statliga arbetet har blivit för ingripande, för väsentligt, för allvarligt ur varje medborgares synpunkt för att detta system skall kunna tolereras. Vad vi behöver är inte utfall och finter, krokben och lurpassningar, utan ett lugnt samarbete på lång sikt mellan demokratins ledare inom alla riktningar. Det vore underligt om vi inte kunde få detta — då vi önskar det och då motiven för vår ståndpunkt är avgörande och nästan allmänt erkända utanför en krets av vanebundna spekulanter i politisk taktik.

I det nuvarande läget är en demokratisk samling alldeles särskilt påkallad. Den fulla sysselsättningens politik — i och för sig tilltalande — leder till ett ständigt inflationstryck och därmed till en ständig kapplöpning om favörer de skilda samhällsgrupperna emellan. I denna situation, där styrelsen balanserar på den smala basen mellan arbetslöshet och överfull sysselsättning, krävs mer än eljest en stark regering, som kan avväga kraven under hänsynstagande till alla. En sådan regering måste ha folkets förtroende, den får inte representera 51 procent mot 49 procent. För att klara svårigheterna behövs denna genom folkets tillit handlingsdugliga regering.

Man må icke befara att tillkomsten av en samregering skall leda till kritikens nedtystande och debattens förfall. Tvärtom, debatten bör kunna bli mera fri genom att den inte binds av partilinjor, mindre ivrig och mera saklig. Framför allt bör den kunna inriktas på de stora principfrågor där alla behöver upplysning och vägledning för att nå en mogen och självständig uppfattning. Den partipolitiska polemiken bör vika för de stora synpunkterna på vår framtid, vår andliga likaväl som vår materiella kultur. Vi kan nå en ny och högre frihet, om dagsfrågorna inte skymmer sikten.

För detta mål krävs brytande av det bestående maktmonopolet. Det är förställigt att ett parti med majoritet inte vill avstå någon andel av makten till andra, men denna naturliga monopol tendens är farlig och måste betvingas. Striden mot enpartisystem och maktmonopol får sitt djupaste berättigande däri att den förbereder samlingsen och avspänningen.

st
ri
si
h
li
v
d
fi
d
st
tj
n
a
s
b
v
n
ti
a
n
st
a
n
p
d
a
k
a
s
d
n
fr
o
sl
st
v
n
si
n
il

s
s
p
st
e
d

18/19